MITÄ ISONA SEURAAVAKSI?

TYÖELÄMÄÄN.FI

Tämä esitys on tarkoitettu yli 18-vuotiaille määräaikaisia tai toistaiseksi voimassa olevia työsopimuksia solmiville.

TYÖELÄMÄÄN.FI

Harmaa työ?
Verokortti?

Mikä TES?

Määräaikainen vai toistaiseksi voimassaoleva työsopimus?

Muista työsuhteen alkaessa!

- Pyydä työsopimuksesi kirjallisena. Työsopimuksessa sovittuja asioita ei voi muuttaa ilman molempien suostumusta.
- Ota selvää mitä työehtosopimusta (TES) työpaikalla noudatetaan.
- Määräaikaisen työsopimuksen syy (esim. kesätyö) ja ainakin arvioitu kesto on kerrottava.
- Koeaika pitää sopia erikseen. Sen pituus voi olla enintään 6 kk tai puolet alle 12 kk määräaikaisesta työsuhteesta.
- Koeajalla työsopimuksen voi purkaa päättymään heti.
- Sinulla on määräaikaisena työntekijänä oikeudet samoihin työehtoihin kuin muillakin.
- Hanki verokortti osoitteesta: www.vero.fi

TYÖELÄMÄÄN.FI

Milloin palkka maksetaan?

Saako sairausloman ajalta palkkaa?

Mikä on palkkalaskelma?

Palkanmaksu

- Palkka voi olla tuntipalkkaa tai kuukausipalkkaa. Palkka voi myös perustua kokonaan tai osittain työsuoritukseen ja tulokseen (urakkapalkka, provisio).
- Työehtosopimuksen mukaista vähimmäispalkkaa ei saa alittaa, mutta ylittää sen saa.
- Palkka maksetaan vähintään kerran kuukaudessa.
- Palkanmaksun yhteydessä annetaan palkkalaskelma, josta näkyy mahdolliset palkan lisät, peritty ennakonpidätys ja muut maksut.
- Sairausajalta maksetaan palkkaa 10 päivältä. Alle kuukauden kestäneissä työsuhteissa maksetaan puolet normaalista palkasta.
- Pyhäpäivistä on oikeus saada pyhäkorvausta.

TYÖELÄMÄÄN.FI

Mikä on lomakorvaus?

Kertyykö osa-aikaiselle työntekijälle vuosilomaa?

Vuosiloma ja korvaukset

- Alle vuoden kestäneissä työsuhteissa vuosilomaa ansaitaan 2 päivää kultakin työssäolokuukaudelta ja yli vuoden kestäneissä 2,5 päivää.
- Työssäolokuukausi tarkoittaa kuukautta, jonka aikana työtä on tehty vähintään 14 vuorokautta tai 35 tuntia. Tällaiselta työssäolokuukaudelta kertyy palkallista lomaa.
- Kuukausittain alle 14 vrk / 35 h työtä tekevä saa valita haluaako vapaata 2 päivää kuukautta kohden.
- Työsuhteen päättyessä pitämättä jäänyttä lomaa vastaava lomapalkka maksetaan rahana (lomakorvaus).
- Työehtosopimuksessa on sovittu lisäksi joko ennen lomaa tai sen jälkeen maksettavasta lomarahasta.

TYÖELÄMÄÄN.FI

Mikä on yötyötä?

Onko ylitöihin pakko suostua?

Ylitöiden ja yötöiden tekeminen

- Lisä- ja ylitöihin ei ole pakko suostua.
- Työnantajan on pyydettävä työntekijän suostumus ylitöihin, joka kerta erikseen.
- Ylityöstä kuuluu maksaa erillinen korvaus. Lisä- tai ylityöstä maksettava palkka voidaan sopia vaihdettavaksi vastaavaan vapaa-aikaan.
- Työaikalain mukaan kello 23:n ja 6:n välillä tehty työ on yötyötä. Yötyötä saa teettää vain työaikalain tarkoin määrittelemissä rajoissa ja tehtävissä.
- Yötyöhön liittyviä ohjeita löytyy alan työ- tai virkaehtosopimuksista.

TYÖELÄMÄÄN.FI

Mitä tarkoittaa työsuhteen purkaminen?

Mitä tapahtuu työsuhteen päättyessä?

Työsuhteen päättyminen

- Työnantaja voi purkaa työsopimuksen vakavissa laiminlyönti- ja rikkomustilanteissa. Esim. päihtyneenä tai huumeiden vaikutuksen alaisena esiintyminen työpaikalla voi johtaa työsuhteen purkuun.
- Työnantaja voi irtisanoa työsuhteen vain asiallisesta ja painavasta syystä (esim. taloudellisen tilanteen heikentyminen).
- Irtisanomisajat vaihtelevat työsuhteen kestosta riippuen.
- Määräaikaista työsopimusta ei voi irtisanoa ellei siitä ole erikseen sovittu työsopimuksessa.
- Työntekijällä on oikeus saada kirjallinen työtodistus, josta käy ilmi työsuhteen kesto ja työtehtävien laatu.

TYÖELÄMÄÄN.FI

Luottamusmies?
Siis mikä?

Mikä ihmeen
ammattiliitto?

Ammattiliitto tuo turvaa työelämään

- Ammattiliitto on työntekijöiden oma järjestö, joka valvoo mm. työaikaan ja palkkaan liittyviä etuja.
- Voit liittyä oman alasi ammattiliittoon.
- Liiton luottamusmies auttaa sinua työpaikallasi työsuhteisiisi liittyvissä kysymyksissä.
- Liitto tarjoaa oikeusturvaa ja ilmaista oikeusapua esim. ristiriitatilanteissa työnantajan kanssa. Lisäksi liitto tarjoaa paljon muita palveluja ja etuja.
- Useimpiin liittoihin on mahdollista liittyä myös ilmaiseksi opiskelijajäseneksi. Jos haluat kartuttaa ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaasi, on sinun maksettava työssäoloajalta normaalia jäsenmaksua.

MITÄ ~~ISONA~~ SEURAAVAKSI?

TYÖELÄMÄÄN.FI